

Administrativă
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare nr. 22
scrieri necurate nu se re-
scriu. Manuscrisele nu se re-
scriu!
Biroul de anunțuri:
Brașov, piața mare nr. 22
Anunțurile mai întinse în Viena
Kaiserlich Hof-Verlagsgesellschaft & Verlag
(Hof-Verlag), J. Neumann, Neudruck, Alois
Hornig, M. Duka, A. Oppel, J. Dom-
berger; în Budapesta: A. V. Gold-
berger Anton Mészáros; în Brașov:
în Frankfurt: G. L. Danks; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
armonizată pe o colină 6 cr.
și 80 cr. simbra pentru a pu-
blica. Publicații mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagină III-a o
costă 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în vânzare și
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dr. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamentele câtă și
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 268.

Brașov, Mercuri, 4 (16) Decembrie.

1891.

Brașov, 3 Decembrie st. v.

Foile din Clușiu ne spun, că alaltăieri a fost mare adunare acolo. S'au adunat „nemulțumiții din Ardeal”.

Să nu credeți însă, că e vorba de cei în adevăr nemulțumiți, cari facu partea cea mai mare a populației Ardealului, aproape două milioane; nu, „nemulțumiții”, despre cari ne vorbesc foile clușiene, sunt numai o fracțiune din minoritatea maghiară a Ardealului, cari nu sunt mulțumiți cu cei dela putere și cu mamelucii lor de aici, fiindcă doresc nespuse de a ajunge ei înșiși la sacul cu grăunțele.

Omul lor este contele Apponyi. Acestu ambițios șef de opoziție face cele mai mari încordări spre a ajunge la putere. De aceea a venit acum și în Ardeal, ca să-și câștige noi aderenți, pe cari, se înțelege, îi poate afla numai între Ungurii „nemulțumiți” de aici.

Cetitorilor noștri li sunt bine cunoscute apucăturile șovinistului conte maghiar. Ca să câștige pe Ungurii ardeleni, el le spune înainte de toate, că sunt peste măsură amenințați de către inimicii maghiarismului (adecă Români) și că guvernul nu face nimic spre apărarea lor. Astfel a discurs Apponyi în discursul său, că Ardealul este turnul amenințat, în care comandantul tortăreței trebuie să pună o pază în doi. Acesta asemănare a și fost primită cu aplauze sgomotoase și îndelungate.

De 25 de ani începe Ungurii din Ardeal mereu țipă și strigă că sunt amenințați. De câte ori vreau să stăresc vre-unu favoru dela guvern, ei încep a se vâeta, că elementul român stă să-i înghiță, ba chiar că și Sașii, cei

blăjini, și hiper-concilianți le sapă pe nevedute mormântul.

Cu cât mai mult nu trebuie să strige nemulțumiții lui Apponyi, că maghiarisarea din Ardeal e amenințată, acuma când voescu chiar a resturna guvernul, pentru ca să potă veni la putere „naționalul” conte.

Și pentru ca să arate cât de mare este primejdia, Apponyi în vorbirea sa susține chiar și neadevăruri din cele mai grosolane, precum este afirmarea, că foile ultraiștilor naționali se linguesc pe lângă guvern.

Dăr puțin importă decă sunt esacte ori nu afirmările; ajunge, că ele par probabil și admisibile înaintea publicului maghiar ardelen, și că astfel d-lu Apponyi se apropie de ținta sa, care este de a cuceri pe Maghiarii din Ardeal pentru politica sa.

Etă de exemplu prin ce fel de apostrofări a secerat Apponyi aplause nesfârșite ale ascultătorilor săi „nemulțumiți”. Elu, adresându-se Ungurilor ardeleni, dișe între altele:

„Vă întreb, ore ce s'ar alege de D-Vostră, decă vre-odată s'ar realiza ideea dacoromână; în chipuți-vă sorțea emigraților Români, ca să știți, ce sorțe v'ar aștepta. Vă întreb, ce s'ar alege din D-Vostră, decă cu ajutorul panslavismului, ei (Români) și-ar realiza vre-odată visurile. Ore acestu popor relativ micu (Ungurii) nu s'ar destrăma și nu s'ar nimici fiind sfârșit prin îmbrățșarea panslavismului, dela miadănopte, apus și răsăritu?”...

Apponyi cunoscce bine părțile vulnerabile ale conaționalilor săi din Ardeal și de aceea le zugrăvesce fantoma daco-română și panslavistă. E vorba ca opoziția maghiară să câștige în Ardeal cel puțin 20 de mandate, de

aceea trebuie să se întrebunțeze colorile cele mai aspre, ca să escite și mai mult fanatismul Maghiarilor ardeleni.

Se pote prevedea dăr, că lupta electorală între partidele unguresci va fi crâncenă și desperată. Trista situație se caracterisază prin faptul, că arăși naționalitățile voru trebui să plătescă socotela, căci partidele maghiare emulează în a-și câștiga simpatiile masselor, prin aceea, că se arată una mai mare dușmană a naționalităților decât cealaltă. Acesta va merge însă numai până la o vreme, căci nu pote dăinui multu o asemenea stare de lucruri nefirescă și ne-bună.

Politica bisericească a Franciei.

În ședința dela 11 Decembrie a camerei franceze venind vorba și de politica bisericească, s'au întâmplat scene furtunose. Președintele camerei, Floquet, și-a permis a face observarea, că Papa Piu IX încă a fostu francmasonu. Observarea acesta a produs mare consternație și sânge rău în rândurile clericalilor. Ei săriră din locurile lor și năvălindu către tribună începură să insulte pe președinte. Dintre toți Cassagnac a ironisat mai simțitoru pe președinte. În mijlocul marelui sgomotu Floquet n'a putut să mai ajungă la cuvânt, a declarat însă, că își va cere satisfacția afară de cameră.

Totu în ședința dela 11 Decembrie Hubbard a interpelat pe guvern asupra atitudinii clerului, cerându să se facă dispozițiile necesare privitoru la separarea biserice de stat. Ministrul Fallières răspundend interpeției, a apăratură pe episcopul de Bordeaux, declarându-se totodată în contra separării biserice de stat și a mai dișu, că guvernul va presenta cât mai curend unu proiectu de lege, pe care nime nu trebuie să-l considere ca o pregătire a separării biserice de către stat.

În ședința dela 12 Decembrie, deputatul Turrel a cerut urgita unei legi în contra clerului, ér Pechon și-a exprimat dorința separării biserice de către stat. Luând apoi cuvântul ministrul președinte, Freycinet, a declarat, că nici odată nu va suferi, ca clerul să se subtragă legilor. Din situația acesta trebuie să scăpăm, dișe ministrul, dăr guvernul nu-și însusece de a sa ideea despărțirea biserice de stat. În Ianuarie guvernul va presenta unu proiectu de lege despre regularea reuniunilor fără de-a avé specialu înaintea ochilor pe cleru. Clerul trebuie avertisat, unu astfel de avertismentu va fi votul parlamentului. Nici unu din aceia, cari sunt aderenții supremației statului, nu va voi să slăbescă pozițiunea cabinetului.

Episcopul Freppel răspundend dișe, că se îndoesce, că episcopii au o atitudine ostilă față cu republica. Elu apoi făcu atentă camera la toleranța cu care se portă cei din Austria față de activitatea politică a clerului.

Venind rëndul la votare propunerea lui Hubbard a fost respinsă cu 346 contra 181 voturi.

Disolvarea Camerei ungare.

Amu împărțșit în numărul de ieri scoirea caracteristică, ce circula în pressă, că guvernul are de gând să disolve camera la începutul lui Ianuarie viitoru și să propună nouele alegeri de deputați dietali cam pe la mijlocul lui Martie.

Scirea acesta, caracteristică aceea, ne dă să înțelegem, că d-lu Szapary, temându-și pielea, voesc să se folosescă arăși de o stratagemă cam neparlamentară, dăr în cele din urmă totuși esecutabilă.

Mișcările electorale, ce se săvârșesut în toate punctele țerei din partea partidelor, cari combatu guvernul, se vede traba, că-lu punu pe gânduri pe d-nul Szapary. În locu însă de a intra și elu în luptă pe față își ia refugiul la o nouă apucătură, care face cam rea im-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

M. Kogălniceanu.

Autobiografia.

Introducerea di-cursului rostitu de ilustrul bărbatu la jubileul Academiei Române în 1 (13) Aprilie 1891.

Sire! Prea grațiosă Dornă și Regina! Alteță Regală! Dornelor și Dornilor!

Colegii mei mi-au încredințat misiunea de a lua și eu cuvântul în această mare și frumoasă zi, în care serbăm jubileul de 25 de ani al fundării Academiei Române. Acestă onore o datoresc vârstei mele înaintate.

În adevăr, cu excepțiunea venerabililor noștri colegi d-nii N. Kretzulescu și G. Barițiu, eu sunt, dintre toți ceilalți academicieni cel mai în vârstă. Și decă ar fi esact anul născerii mele ce mi-l dau nu numai biografii străini, dăr și literaturii române, cari au binevoit a se ocupa cu scrierea vieții mele, eu aș fi mai înaintat în bătrânețe, decăt chiar nestorii mai sus numiți ai Academiei Române. După lexiconul de conversațiune, al lui Meyer (Meyer's Konversations Lexicon) eu aș

fi născut în 1806; și numai de mult decăt sunt câteva săptămâni, „România literară” mi-a dată această vârstă; astfel aș numera 85 de toamne, n'am pretențiunea de a dișe primăveri. Să-mi fi permis a rectifica această dată. Eu sunt născut în Iași la 6 Septembrie 1817, după cum rezultă din însemnarea originală scrisă de tatăl meu în ceaslovul născerilor și morților familiei Kogălniceanu, o carte care, sunt încă câțiva ani, ca un adevăratu registru al stării civile, se obișnuia a păstra din tată în fiu mai în toate familiile noastre.

Tatăl meu a fostu vornicul Iliu Kogălniceanu, maica mea Catinca, născută Stavilla, era coboritoare dintr'o familie genovesă stabilită de secole în vechia colonia genovesă Cetatea-Albă (Akerman), de unde apoi s'a răspândit în totă Basarabia, unde și astăzi sunt mulți proprietari purtându numele de Stavilla.

Esprimându-mi-se dorința ca, cu ocasiunea acestei zile ceremoniale, să citez câteva fapte din istoria contemporană, petrecute sub ochii mei, ori săvârșite cu mioul meu concursu, Maiestățile Văstre să binevoiescă grațiosu a-mi în-

voi de a preceda lucrarea mea cu câteva cuvinte, cari se raportă la zilele tinerețelor mele.

Bătrânii iubesc a povesti despre cele întâmplăte în juneța lor; și eu nu pot rămâne străin de această slăbiciune a vârstei mele.

Nașul meu, adecă acela care m'a luminat cu sfântul botez, întrebunțezu stilul bătrânescu, a fostu Domnița Marghiola Calimach, soția logofetului Grigorie Sturdza, tatăl reșosatului Mihailu Sturdza, fostul Domn al Moldovei. Domnița Marghiola iubia forte pe maică-mea, care, ca copilă tinără, a fostu rămasă orfană de tată și de mamă și încredințată epitropiei logofetului Grigorie Sturdza, — bunul meu despre mamă medelnicerul Stavila avend moșia sa vecină cu moșiile din Basarabia ale familiei Sturdzeșci, astăzi proprietăți ale princesei Maria Gorciakoff, fiica fostului Domn al Moldovei. Domnița Maria Calimach vorbea numai grecesce; ea me iubia mult de micu copil, și când me luă în brațe, ea imi exprima dragostea intr'a me desmerdă cu bătaie de palme până când leșinam de plâns, și întovărășite aceste cu toate numirile desmier-

dătoare grecesci ce se întrebunțeză la copii.

La săvârșirea ei din viață, Domnița Marghiola mă recomandă iubirei și îngrijirei fiului său Mihailu Sturdza, carele deja în tinerețe luase primul loc între cei mai învățați și talentați boeri tineri ai Moldovei. Acestei misiuni lăsată cu limba de morțe Mihailu Sturdza, ajunsu Domn al Moldovei în 1834, în același an, împreună cu fiii săi Dimitrie și Grigorie, m'a trimis la învățatură în Franca și anume la Lunéville, unde furm încredințați îngrijirei abatelui Lhommé, preot catolic, carele, din cauza marelui revoluțiunii franceze, ca mulți alți emigrați franceși, se refugiase în Principatele române. Abatele Lhommé, retras în Iași, a fostu dirijat educațiunea și instrucțiunea tinerului Mihailu Sturdza, și dăr acesta ajunsu Domn nu putea să încredințeze creșterea și îngrijirea copiilor săi și a mea decăt aceluia care făcuse din elu cel mai învățat boer de pe timpurile lui. Noi găsiramu pe abatele Lhommé, deși octogenar, încă în plină vigore și profesor de retorica, delimba și literatura latină la colegiul din Lunéville, colegiu comunu, care se bucură

PUBLI CAȚI UNE.

Direcțiunea generală a Căilor Ferate Române face cunoscută prin această, că are

31 posturi de Ingineri vacante

la Serviciul de Intreținere din București, Craiova, Pitești, Buzău, Galați și Iași.

Doritorii de a ocupa asemenea posturi sunt rugați a prezenta cererile D-lor în scris la adresa Direcțiunii generale a Căilor Ferate Române, Serviciul P. la București cel mult până la 15 Ianuarie 1892 st. nou cu arătarea adresei D-lor exactă și anexându documentele următoare:

- 1) Diploma sau Certificat de terminarea studiilor a unei școle speciale de Ingineri.
- 2) Certificat de serviciu.
- 3) Act de naștere.
- 4) Act de căsătorie (decă e căsătorit) și de naștere al soției, precum și eventualul ale copiilor.
- 5) Actele pentru serviciul militar.

Pentru informațiuni mai detaliate doritorii se vor adresa în scris sau verbal la Șeful Serviciului de Intreținere C. F. R., București, Calea Victoriei Nr. 124.

724—7.

Univ. Med.

Dr. Carol Flechtenmacher

dela 1 Decembrie st. n. 1891 s'a mutat cu locuința în

Cetate, piața mare, colțul dela Târgul Pómelor Nr. 18, etajul I.

(Désupra prăvăliei lui Demeter Eremias, Nepoții)

Intrarea din strada Hirscher Nr. 2.

Ordinează, afară de Dumineci și sărbători, în toate zilele dela 11¹/₂ până la 12¹/₂ din zi.

698,11—11.

ABONAMENTE

la „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. — cr.
Pe trei luni	50

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

La librăria Ig. HERTZ, București,

au apărut următoarele cărți:

Memoriile lui Casanova.	Prețul unei fascicule e de	25	ban.
Copilul Nebunei	" " " "	25	"
Lupta pe viață și pe moarte	" " " "	25	"
Napoleon cuceritorul lumii	" " " "	25	"

Intăia tragere pentru acest roman istoric va avea loc la 15 Decembrie st. v.

Sonata Kreutzer de Leo Tolstoi. Prețul unui exemplar broșat este 3 Lei 25 bani. Prețul unui exemplar elegant legat 7 Lei.

Lumea ilustrată: o revistă neîntrecută până în ziua de astăzi, atât în privința ilustrațiilor cât și a bogatului text.

Lumea ilustrată conține: romane, povești, modă, muzică și felurimi. Ea apare de două ori pe lună; prețul unui exemplar e de 1 Leu 15 bani, iar abonamentul pe an e de 23 Lei 60 bani.

Fiăcare își poate procura atât această revistă, cât și susul menționatele romane, dela orice librărie.

Depoul general pentru străinătate se află la d-nul

I. Rubinstein, librar, Budapesta.

730,3—2.

Arândare prin licitațiune.

Muntele „Sântilie“ din județul Prahova, România, proprietatea Bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu, se dă în arândă pe 3 ani începând cu 1-a Ianuarie 1892.

Cei ce doresc a lua în arândă acest munte de pășune, are a adresa oferte în scris, cel mult până la 31 a. c. v., subsemnatului Comitet, de unde își pot lua și informațiunile de lipsă.

Comitetul parochial al Bisericii Sf. Nicolae din Brașov, Scheiu.

Brașov, 20 Noembrie v. 1891.

729,5—2.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 4 ore 20 minute dimineața.
Trenul accelerat (peste Clușiu): 2 ore 48 minute după amiază.
Trenul de persoane: 7 ore 23 minute seara.
Trenul accelerat (peste Arad): 10 ore 24 minute seara.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accelerat: 5 ore 15 minute dimineața.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amiază.
Trenul accelerat: 2 ore 19 minute după amiază.

3. Dela Brașov la Zărnești:

Trenul mixt: 8 ore 35 minute dimineața.
Trenul mixt: 4 ore 55 minute după amiază.

Dela Brașov la Ch.-Vașarhei.

Trenul mixt: 8 ore 30 minute înainte de amiază.
Trenul mixt: 3 ore 10 minute după amiază.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul accelerat (peste Arad): 5 ore 8 minute dimineața.
Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accelerat (peste Clușiu): 2 ore 9 minute după amiază.
Trenul mixt: 10 ore 5 minute seara.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accelerat: 2 ore 18 minute după amiază.
Trenul mixt: 6 ore 58 minute seara.
Trenul accelerat: 10 ore 17 minute seara.

3. Dela Zărnești la Brașov

Trenul mixt: 6 ore 29 minute dimineața.
Trenul mixt: 1 ore 44 minute seara.

Dela Ch.-Vașarhei la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 8 minute înainte de amiază.
Trenul mixt: 6 ore 53 minute după amiază.